

MAGAZIIN
Meeste kodad
41-45

4.90€

VÖRU, Räpina mnt 15

E-R 8-19
L 9-16
P 10-15

Võrumaa Teataja

www.vorumaateataja.ee

Nr 80 (3055)

Laupäev, 18. juuli 2015

1.10 €

Teravilja kasvatusega tegelev
mahetalu

**võtab rendile
põllumaad.**

Info tel 52 74 044

Hooli enda ja looduse tervisest!

Kuidas Antslas ajalehest parim soojustusmaterjal saab

Inno Tähismaa

ETTEVÕTLUS > Antslas endise Wermo tsehhi territooriumil tegetseb juba neljandat aastat väike, kolme töötajaga ettevõtte OÜ Werrowool, mis töötleb ringi praktiliselt kogu Eestis kogutava kasutatud ajalehepaberi – ligi 800 tonni aastas ja valmistab sellest kõrgekvaliteedilist soojustusmaterjali tselluvilla.

Ettevõtte võttis äsja kasutusele uue paberi eelpurustusmasina, mis valmis OÜs Põlva Metall ja mille maksumus oli ligi 50 000 eurot. Masin soetati preemia-rahast, mille OÜ Werrowool pälvis kaks aastat tagasi kui kõige keskkonnasõbralikum ettevõtte. Sel puhul külastas ettevõtet läinud reedel keskkonnaminister Marko Pomerants.

Ministril olid kaasas vanad, 2012. aasta märtsikuu Võrumaa Teataja numbrid, mille ta oli hankinud Võru maavalitsusest ja mis nüüd uude purustusmasinasse rändasid. Pärast boorisooladega segamist sai neist hinnatud soojustusmaterjal, mida kasutatakse nii Eestis, Lätis, Leedus, Soomes, Rootsis kui ka Taanis.

Tundub uskumatu, et seesama tavaline ajalehepaber, mida ahjus kasutatakse tule süütamiseks, on pärast sooladega töötlemist täiesti tulekindel materjal, mis erinevalt kivivillast ei vaju kokku ja kuuma käes ei sulata. Oma suurepärase omaduste tõttu kasutatakse seda materjali uutes ja kõrgete nõudmistega hoonetes. Nii näiteks on just Antslas toodetud tselluvillast

Keskkonnaminister Marko Pomerants lasi vanad Võrumaa Teataja numbrid purustusmasinasse.

Fotod: INNO TÄHISMAA

Peale purustamist ja sooladega segamist läheb vill kottidesse ja edasi juba ehitusobjektile.

Selline ongi ajalehepaberist saadud vill, näitab ettevõtte asutaja Riivo Anton.

Tootmisjuht Andres Sütt näitab kohapealses ahjus, et ajalehepaberist vill on täiesti tulekindel.

soojustatud Eesti esimene nullenergia maja Põlvas – ettevõtja Kuldar Leisi elamu.

Ettevõtte on väga uuendusaldis. Nii näiteks leiutas tootmisjuht Andres Sütt uut moodi tolmueemaldussüsteemi, mis muudab tootmise peaaegu tolmuvaba.

Tselluvillaga täidetud kotte õpiti enne aluse peal pakendamist veidi kokku pressima, mis võimaldab transpordil ruumi säästa. Ettevõttesse on investeeritud ligi 700 000 eurot ja nüüd mõeldakse, kuidas tooteid paremini müüa. Üks Werrowooli

eeliseid on asjaolu, et iga kott kaalutakse eraldi ära ja kaal märgitakse kottile, seetõttu on nii ehitajatel kui tellijatel väga lihtne arvestust pidada.

Tselluvilla tootmine on Antslas täiesti jäätmevaba, seetõttu pole ime, et Werrowool pälvis kaks aastat tagasi Eesti kõige keskkonnasõbralikum ettevõtte

tiitli. Ettevõtte on seni kasvatanud käivet poolteist korda aastas ja edaspidi on kavas veelgi kasvada.

„Optimaalne oleks toota kaks korda rohkem,” rääkis ettevõtte asutaja Riivo Anton.

Werrowooli möödunud aasta käive oli 424 000 ja kasum 19 000 eurot.

Arvamus

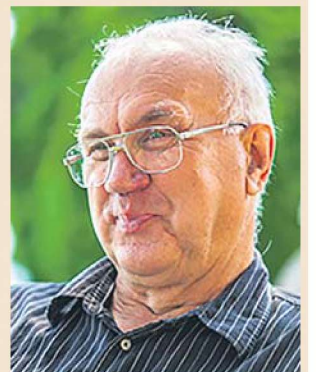
Poliitvängid Eesti ajaloos. lk 2

Uudised

Apes toodetakse maakivist tänavakivisid. lk 3
Antsla poisid rendivad autosid üle Eesti. lk 3

Elu

Põnevad linnud läbi aasta. lk 4
Eakad lustisid Rogosi mõisas. lk 4

Johan Palu:
„Mis kuradi juubelijutt see on?” lk 5

ILM

17...22°C

9 771 406 42 60 15 ISSN 1406-426X

Tamula Kalda Päikeseloojangukontsert

Reede 24. Juuli algusega 20:00 Kontsertkava 2 -osas

Indrek Kalda ja Paul Kristjan Kalda esituses

Piletid eelmüügist kuni 24.juulini
Pubis Õlle nr.17 ja Tamula Rannabangalos
Pensionärid, õpilased 6.- / tavapilet 8.-
Kontserdi päeval kohapeal 10.-

Toetaja: RAMIRENT Meediapartner Võrumaa Teataja

Tellida on odavam kui osta!

Esmaspäeval toimetusest tellitud leht on juba neljapäeval sinu postkastis.

Tel 782 3690
või e-post: tellimine@vorumaateataja.ee

Võrumaa Teataja

Apes toodetakse maakivist tänavakivisid

Inno Tähismaa

SILLUTIS > Apes (eestipäraselt Hopa) toimub muudki huvitavat peale motokrossi, dolokivikae-vanduse ja laatade – nimelt toodetakse seal juba viiendat aastat maakividest tänavakivisid, umbes selliseid, millega on sillutatud Katriina allee Võru linnas.

Kivide tootmine on iseenesest lihtne – suured maakivid purustatakse ja neist taotakse välja sillutisekivid. Rohkem kive kuidagi ei töödelda. Kive kasutatakse põhiliselt eramajapidamiste juures, näiteks kõnniteede ja maja ümbruse sillutamiseks. Mõned tellimused on olnud omavalitsustelt, näiteks ringristmike kaunistamiseks.

Maakive ostetakse kokku põhiliselt karjääridest, aga ka talunike käest. Sillutisekiviks kõik kivid ei kõlba, selleks peab olema tugev graniit, mis ei purune ega mõrane ning on praktiliselt igavene.

Ettevõtte nimi on Granitex ja see asub kohe linna piiril suunaga

Eesti juurtega Ape volikogu liige ja ettevõtja Dzintars Raibekazs (pildil vasakul) näitab, milliseid sillutisekive toodetakse.

Fotod: INNO TÄHISMAA

Riia poole. Kivide hinnad algavad 20 eurost ruutmeeter.

Sillutis taotakse välja suurtest maakividest.

Ettevõtte toodangu näidised.

Antsla poisid rendivad autosid üle Eesti

Inno Tähismaa

AUTORENT > Mõned aastad tagasi Antslas keskkooli lõpetanud Tauri ja Simo ning nende Tallinna advokaadist partner Robert on asutanud inimeselt inimesele autorendi ettevõtte OÜ Autolevi (autolevi.ee), mille abil on võimalik oma seisma jäänud auto teenima panna ning samas soodsalt autot rentida.

Autolevi teenus on sarnane tühjalt seisva korteri väljaüürimisega, ainsa vahega, et korteri asemel üüritakse autot. Autolevi on asja juures nagu maakler, kes tegeleb maksetega ja kontrollib üürija tausta. Äri põhineb usaldusel ning seetõttu kliendilt tagatisraha ei küsita. Nii nagu tavalise autorendi puhul tuleb auto tagastada täis paagiga ja puhtalt.

Autolevi juht Tauri Kärson, kes lõpetab Tallinna tehnikakooli ja töötas viimased aastad Baltikas, tuli äsja palgatöölt ära, et täielikult pühenduda eraettevõttele. Praegu tegutseb ettevõtte põhiliselt Eestis, kus laenu-tes on üle paarisaja auto ning Lätis, kus on saadaval kümme autot. Ent lähiajal on kavas kaasata lisakapitali, et laiendada Soome, Rootsi, Norrasse, Taani, Leetu ja Poolasse. Konkurente eriti pole, sest Soomes on lähimal konkurendil vaid mõned autod ning suurem konkurent tegutseb alles Prantsusmaal.

Idee tuli Tauril ja Simol sellest, kui nad Võrus sõjaväes olid ja nende auto samal ajal kasutusele seisis. Sagedased on juhtumid, kus pikaks ajaks seisma jäänud autosid on parklas rüüstatud. Praegustel sõduripoistel on võimalik Autolevi abil oma autod kõik välja rentida, kui vaja.

Rentijale on Autolevi teenus eriti soodne. Paljud autod on saa-

Autolevi asutaja ja juht Tauri Kärson autode vahel Võru linnas Liiva tänavas.

Foto: INNO TÄHISMAA

daval hinnaga 10–20 eurot päev. Võrdluseks, autorendifirmad pakuvad Võrus autosid hinnaga alates 20 eurost. Võru inimese jaoks on ainus probleem, et enam pakutavaid autosid asuvad Tallinnas. Võrus on praegu pakumises vaid üks kaubiku baasil tehtud treiler, Põlvas pole midagi ja Valgas üks Toyota Avensis hinnaga 37 eurot päev. Samas näiteks Tallinnas on võimalik rentida tip-top Audi 80 B4 hinnaga kümme eurot päev. Kuu üür on 150 eurot. See on väga hea hind nii auto rentijale kui ka rendile andjale, sest Audi 80 ostuhind on 300–400 euro ringis ning mõne kuuga on ostuhind tagasi teenitud. Odavamate autode järele

on nõudlus väga suur ja need on praktiliselt kogu aeg kasutuses. Autolevi võtab vahendustasu 25 protsenti omale ja ülejäänud jääb rendileandjale. Kogemus näitab, et kliendid on väga hoolikad – sagedased on juhtumid, kus auto tagastatakse puhtamana ja paremas korras kui see enne rendile andmist oli. Vastupidiseid juhtumeid, kus auto on pärast tagastamist saanud mõne veinipleki või kriimu, on olnud vaid üksikud ja need juhtumid on pooltele sobival viisil ära lahendatud.

Nagu näitab kogemus, on rentijate seas väga populaarsed ja praeguseks juba eksklusiivsed automargid nagu Žigulid ja Moskvitšid. Näiteks Moskvitši

rent maksab 20 eurot päevas ja seda võetakse tihti stiiliürituste tarbeks.

Mõned autoomanikud on Autolevi teenusest sellises vaimustuses, et on pannud auto teenima, hakanud ise jalgrattaga tööle käima ja nõnda saanud nii lisaraha kui parema tervise. Autolevi asutajal Tauril endal samuti isikliku autot pole, selleks puudub tal Tallinnas vajadus. Sõitudeks väljapoole on võimalik soodsalt auto rentida.

Paljudele aitab auto välja rentimine autoga seonduvaid kulusid kontrolli all hoida. Näiteks kui viie aasta vanust Passatit ainult seitse päeva kuus välja rentida hinnaga 26–27 eurot, saab oma-

nik endale 21 eurot päevas ja see katab poole autoga seotud kulu-dest ühes kuus.

Lisaks eraisikutele saavad autosid rendile pakkuda ettevõtted. Näiteks ühel firmal oli Audi 80 klientide jaoks asendusauto. See seisis enamiku ajast kasutusele, aga nüüd Autolevi kaudu on ligi 400 eurot maksvat autot välja renditud juba 250 euro eest ja broneeringuid on tehtud üle 1000 euro eest.

Autolevi kaudu on võimalik autot rentida nii mõneks tunniks, päevaks, nädalaks kui ka kuu kaupa. Pikemaajaline rent on soodsam. Põhiliselt on pakumised Tallinnas, aga näiteks Tartus on 22 autot.

MUST KROONIKA

14. juulil lõi 52aastane mees Võru vallas hoolekandeametuses 53aastast naist jalgadega vastu naise jalgu ning rusikaga vastu õlga.

15. juulil kella 11.25 ajal kontrollisid piirivalvurid Luhamaa piiripunktis 38aastast meest, kelle lühiajaline viisa oli kehtetu. Mehel tõkestati riiki sisenedamine ning ta saadeti tagasi Venemaa Föderatsiooni.

15. juulil kella 22.45 ajal kontrollisid piirivalvurid Luhamaa piiripunktis Eestist väljumisel 55aastast meest ja naist, kes olid viibinud Schengeni viisaruumis neli päeva seadusliku aluseta, neist ühe Eesti Vabariigis. Neile määrati rahaträhv, kohaldati sisesõidukeeld kuueks kuuks ja nad lahkusid Venemaa Föderatsiooni.

15. juulil kella 22.46 ajal pidasid piirivalvurid Luhamaa piiripunktis Eestist lahkumisel kinni Venemaa Föderatsiooni registreerimismärgiga sõiduki Audi 80, mida juhtis 45aastane mees. Piirivalvurid selgitasid, et auto tehase-tähis oli manipuleerimistunnustega ja masin paigutati asjaolude selgitamiseks piiripunkti territooriumile. Autot juhtinud mees lahkus Venemaa Föderatsiooni.

16. juulil kella 00.10 ajal kontrollisid piirivalvurid Koidula piiripunktis veokit Volvo, mille haagise kahel rehvil avastati ohtlikud vigastused. Sõidukil takistati sisenedamine Eestisse ja ta suunati tagasi Venemaale.

16. juulil kella 3 paiku kontrollisid piirivalvurid Luhamaa piiripunktis 35aastast meest, kelle viisa oli kehtetu. Mehele koostati sisenedamiskeeld ja ta saadeti tagasi Venemaale.

16. juulil kella 8 paiku kontrollisid piirivalvurid Luhamaa piiripunktis Armeenia Vabariigi kodanikku, kelle viisa kehtivus ei olnud veel alanud. Mehele koostati sisenedamiskeeld ja ta saadeti tagasi Venemaale.

Eakad lustisid Rogosi mõisas

Irja Tähismaa

30. juunil toimus juba kolmandat aastat järjest Võru pensionäride päevakeskuse poolt korraldatud eakate looduspäev, mida peeti Haanja vallas Rogosi mõisas. Kui läinud aastal Sulbis oli teemaks „Metsa vägi ja vaim”, siis nüüd Rogosis keskenduti veele ja kõigele sellega seonduvale. Looduspäeva nimeks oligi „Vesi – tervise ja elurõõmu allikas”. Võru pensionäride päevakeskuse juhataja Astrid Hurda sõnul on looduspäevade eesmärgiks viia linna pensionär välja loodusesse, et pakkuda talle veidike vaheldust. Eakad jäid väljasõiduga väga rahule ning tegevust jätkus hommikust õhtuni. Üritust toetas Võru linnavalitsus. Siin mõned pildid meeleolukast päevast.

Plastpudelite taaskasutuse töötuba – valmistati kauneid lilleõisi.

Fotod: ERAKOGU

Töötuba „Tervisevesi erinevate lisanditega”. Juhendab Anneli Luisk.

Esineb Kapell P.A.A.T.

Põnevad Eesti linnud läbi aasta

PROJEKT » Loodushariduse andmine läbi positiivse emotsionaalse õppe algab juba lapseas. Olulisel kohal on väärtuskasvatuse ja terviklike teadmiste jagamine ümbritseva looduskeskkonna kohta.” (LAKi arengukava 2020)

Võru lasteaia Sõleke läbi viidud riikliku alushariduse õppekava ja maja õppekava toetav aktiivõppe meetoditel põhinev keskkonnahariduslik projekt „Põnevad linnud läbi aasta” aitab kaasa LAKi arengukava eesmärkide täitmisele.

Mitmekesiseid tegevusi läbi aasta oli palju: kolm talvist ja kolm kevadist õppekäiku, lindudele pesakastide meisterdamine, osavõtt jäälinnu joonistusvõistlusest, lindude rände jälgimine, õppeprogrammi läbiviimine, linnuteemalise võrukeelse näidendi õppimine ja etendamine, käeliste tegevustes linnupiltide maalimine. Eredamalt jäid meelde talvised õppekäigud bussiga metsa lindude söödaplatsile, kus vahetus kontaktis loodusega said lapsed lähedalt vaadelda linnuliike, keda linnamaastikus üldjuhul ei kohta. Põnev oli binokliga jälgida tutt-tihase, puukoristaja jt metsalindude askeldamist söögimaja juures. Linnuteadlane Margus Muts selgitas lindude lisasöötmise positiivseid ja negatiivseid aspekte.

Kevadistel õppekäikudel Kreuzwal-di pargist Roosisaarele õpiti märkama ja ära tundma välimuse ja hääle järgi ta-

valisemaid linnuliike, tutvustati nende bioloogiat ja huvitavaid eripärasid. Lindude vaatlemisel ja uurimisel olid abiks binoklid ja teatmeteosed. Palju eelvust tekitas lindude pildistamisel kasutatav mudelhelikopter, mis linnuteadlase oskuslikul juhtimisel tõusis kõrgele puulatvani. Paigaldati lastega puutööringis valmistatud pesakastid. Täname ASI Barrus puitmaterjali eest!

Suuremaks väljakutseks projekti-meeskonnale oli linnuteemalise näidendi kirjutamine ja lastega selgeks õppimine. Arvestades projektis osalevate laste võru keele oskustvalmis etendus „Tsirkõ tagasitulök Võromaal”, mida mängiti kolmel korral. Aitäh lapsevanem Mariina Kõrrele, kes õmbles etenduseks lindudele ilusad peakatted, ning aitäh kõigile lapsevanematele ja õpetajatele, kes õppisid koos lastega võrukeelseid luuletusi-laule!

Slaidiprogramm Eesti kaitsealadel elavatest linnuliikidest ja lindude eluolu ja tegevusi kajastavatest videoklippidest meelitas vaatama-kuulama ka lasteaia personali. Kukkurthase pesa polnud keegi looduses näinud, aga nüüd sai seda lausa käega katsuda. Aitäh, linnuteadlane Margus Muts, põneva teekonna eest lindude maailma!

Projekti käigus sai iga rühm Eesti Ornitoloogiaühingult paljude mänguvõimalustega huvitava „Linnumängu” ning

Kas must- või valge-toonekurg?

Foto: MAIA PÄEVALILL

brošüürid lindude rändest, paiga- ja rändlindudest.

Laste teadmisi kinnistab projekti käigus valminud „Minu linnuaabits”, mille saab alla laadida keskkonnahariduse kodulehelt <http://www.keskkonnaharidus.ee/oppematerjalid/>. Selles on 20 lehel erineva linnu pilt ja lühikirjeldus. Laps saab ise värvida linnu, kirjutada juurde luuletuse või jutukese. Lisades juurde käelise tegevuse käigus valminud tööd lindudest saab ainulaadse lapse oma linnuaabitsa!

Projekti sihtrühmaks olid kuue-seitsmeaastased eelkooliealised lapsed, kuid tegevustest osavõtjate arv ulatus peaaegu 100ni. Tore, et lapsi toetasid ja projekti tegevustest võtsid huviga osa ka lapsevanemad ning lasteaia personal.

Projekti rahastas osaliselt keskkonnavesteringute keskus (KIK). Aitäh KIKi projektispetsialistile Reet Utsule toetuse, nõu ja abi eest!

Oppealajuhataja Eve Kirs: „Lasteaia Sõleke õppe- ja kasvatustegevuse üks eesmärk on, et laps hoolib ümbritsevast keskkonnast, ka looduskeskkonnast. Selleks, et lastel kujuneks terve huvi looduse vastu, vastutustunne ning oskus hinnata enda ja teiste keskkonnahoidlikku käitumist, on vajalik vahetu kokkupuude loodusega. Tore, et meil on õpetajaid, kes oskavad väärtustada loodust kui emotsionaalsete ja esteetiliste elamuste allikat ning seda ka lastele edasi anda!”

Lindude maailm on täis imesid – seisa, kuulata, märka ... ja avasta lummaid hetki!

Lasteaia Sõleke vanemõpetaja
Maia Päevalill

Mis kuradi juubelijutt see on?

Eile, 17. juulil nautis seitsmekümnendat korda oma hällipäeva teleoperaator, fotograaf, väljaõppinud tislter, rallisõitja, puidufirma kaasomanik, nüüd aga juba pikemat aega Rõuge Suurjärve külalistemaja pidav **Johan Palu**.

Palu on Eestis silmapaistvalt sage li esinev perekonnanimi. On teil nende hulgas palju sugulasi?

Ei ole. Mul peaaegu ei olegi sugulasi. Aga sel ajal kui ma Ülo Tootseni ja Tõnu Antoniga televisiooni jaoks kino tegin, filmisime mitu korda Tallinn sadama juhti ja ministrit, kadunud Peeter Palu. Tema ikka paar korda ütles, et hulka tugevam tunne on saalis istuda, kui teine Palu ka kohal. Aga mis kuradi juubelijutt see üldse on? Ma olen mitu aastat teles töötanud ja pealt vaadanud, kui vilets tunne mõnel vöib olla, kui peab intervjuud andma.

Kuidas te üldse selle töö peale sattusite?

Ülo oli ju oma küla mees. Oli me juba enne tuttavad. 1985. aastal moodustati Võrru ETV Kagu-Eesti korrespondentipunkt. Ülo hakkas korrespondendiks, tal oli filmimeest vaja. Ma olin juba mõned aastad fotograaf olnud, Ülo oli mul piltte mitu aastat AKs näidanud – vanasti tehti ju paljud uudislood ainult pildireaga koos. Mina olin operaator, Tõnu Anton autojuht ja valgustaja. 1991. aastal sain sellest ametist kiirkorras tulema, kuna mul ei olnud videokaamerat, ma olin kogu see aeg filmilindile teinud.

1985–1991 oli Eesti elus väga huvitav aeg. Mida eriti riskantset te läbi elasite?

Jaa, see oli kõige huvitavam aeg Eestis minu meelest. Aga midagi riskantset küll polnud, muudkui müttasin ringi. Aga siiski: 1991. aasta august ehk putši aeg. Võtsin üles Leningradi või Riia OMONi poolt segipekstud Luhamaa piiripunkti. Kogu sisustus oli sõna otseses mõttes puruks pekstud, piirivalvurite pisike buss pervest alla kraavi lükatud. Siis oli küll naru tunne – nad võivad ju iga hetk tagasi tulla ja siis on kaameramees esimene, kes paugu saab. Kaamera lüüakse ka puruks, kui filmida julged. Üks teine kord lubati peksa anda. Oli mingisugune Eesti vabaduse pooldajate demonstratsioon või rongkäik kusagil Valgamaal. Ma seisin poolemeetrise kivi otsas ja filmisin seda. Siis oli neid, kes arvasid, et ma olen KGB mees.

Kui palju teil ettearvamatul põhjusel materjali untsu läks?

Selline lugu juhtus ENSV Ministrite Nõukogu esimehe Bruno Sauliga. Enne seda olin saanud noomida, et raiskan liiga palju filmi, ähvardati preemia ära võtta. 50 protsenti lindist pidi jõudma eestrisse. No ma siis tõmbasin koomale, võtsin ainult tillukese jupi kaasa. Valga kultuurimajas oli jutuaajamine Sauliga, sain umbes minuti võtta ja film oli otsas. Olime enne kätteplaan teinud. Nii et telekas näidati Bruno Sauli jutu katteks maad ja ilma, Valga linna.

Umbes kümneaastaselt meisterdatud vinkel aitab Johan Palul siamaani sulisid ausatest inimestest eraldada.

Telemajas pahandati; kas tegu on mingi pidalitõbisega, keda ei kõlba ekraanil näidata? Aga sellega see filmi limiidi jälgimise jant ka lõppes.

Kas te kolmekesi omavahel tillitsesite ka?

Ikka tuli lahkarvamusi ette. Me olime ju kõik kolm kuke aastal sünni-

dinud – ehkki mitte samal – ja need inimesed pididki omavahel riiakad olema. Üldiselt ma kaldusin rohkem Tõnu poole, kui Ülo targutama hakkas. Üldjuhul oli Tõnul õigus, aga ega Ülo seda tunnistanud.

Kui palju tänapäeval teekat vaatate?

Juubilar koos külalistemaja ainsa legaalse kodulooma Sassiga (11aastane, pärit Tallinnast, kaotanud võitlustes ühe silma).

Fotod: ANDREI JAVNÄSAN

Ikka vaatan. Minu arvates on ETV kõige tahedam, Kaks ja Kolm on rohkem reklaam, mis mõnikord ära tüütab. Aga filme kaen ikka sealt ka. Probleemsaateid vaatan, Kersnat vaatan. Mõned kiidavad Kersnat taevani, mina ka halba ei ütle. Minul temaga tele ajal mingeid suhteid ei olnud, ainult kokkupuuteid. Mul on tunne, et Vahur hoidis end minust ja Ülost kaugele. Pidi ometi teadma, et oleme ka Võrumaa mehed, aga ei ainsatki sõna. Korra vist tere ütles. Aga muidu on ta väga tore mees.

Sportsaateid vaatan, eriti autorallit. Vormel 1 vaatan arvutist otse. Ott Tänak on mees, kellesse ma kogu aeg uskunud olen. Kõva sõidumees, ehkki vahepeal oli peaaegu maha kantud. Vene kanalitelt tuleb palju huvitavaid seriaale, näiteks NTV Mirist.

Mis te täna ETV Lõuna-Eesti korrespondentidest arvate?

Igor Taro oli tore mees. Mul on väga kahju, et tema, kes ta sai tunduvalt rohkem hääli kui Maire Aunaste, riigikokku ei pääsenud. Taro oleks seal tõesti Kagu-Eestit esindanud ja siin kohapeal inimestega suhelnud. Aunaste tuleb ehk kord paari aasta jooksul.

Kas te enne fotograafiks hakka-

mist veel mingit ametit pidasite?

Ma olen väljaõppinud tislter, Võru kohaliku tööstustehnikumi haridusega. Praegugi teen puutööd. Puutöö on maalähedane, olin seda kodus juba kuue-seitsmeaastaselt teinud. Huvitas, isal oli vastav tehnika ka olemas. Üks omatehtud nurgik või vinkel on sellest ajast praegugi alles.

Millega isa tegeles?

Ma olen ise ka kõva mees, ikkagi juba 70 täis. Aga veel kõvem mees oli mu isa, et ta 1945. aastal mulle just Johan nimeks julges panna, mitte märksa tavalisema Juhani. See on ju Laidoneri järgi, kes oli siis kui mitte rahvavaenlane number üks, siis kaks või kolm kindlasti. Muidu oli ta lihtne mees, haridust kolm või neli klassi. Sõja tegi nii läbi, et ei vene ega saksa poolele armeesse ei võetud. Raudteelasena töötas, neid ei puutunud kumbki pool. Lume-rookija või kes ta seal oli.

Aga isast veel nüisugune lugu. Kord läksid nad vend Rudolfiga Nursist Võrru laadale või turule. Nägid kraavis mingit naljakat asja. See oli Vastseliina Vabadussõjasamas, mille Nõukogude sõdurid olid oma väeosa territooriumile vedanud ja autolt kraavi lükanud. Mehed tundsid selle ära, vinnasid vankrile, viisid hobusega Ruudi kodu juurde ja matsid liiva sisse. Taasiseseisvumise ajal leiti see üles ja nüüd on sama sammast Vastseliinas uuesti püstiti.

Kui palju teie nime siiski „Juhan” kirjutatakse?

Ega enamus seda õiget tea, ikka Juhan. Ja perekonnanimi kirjutatakse „Palo”, aga seda mitte nii sageli. Ja mõni kirjutab mõlemad nimed valesti. Ma ei pahanda selle peale.

Milline te kooliajal olite: rohkem hea või rohkem paha poiss?

Paipoiss olin, paras äpu, kes ei julgenud koolis õpetajale midagi vastu öelda ja tegi koolitööd korralikult. Kodus kuulasin ka vanemate sõna – olin nende ainus laps. Hinded Nursi 7klassilises olid esialgu väga head, siis läksid ikka halvemaks, kolme-nelja peale. Ja tehnikumis läks mõni asi juba kahe peale. Aga ära ikka lõpetasin.

Milline teie perekonnaseis on?

Esimese naisega elan siamaani koos. Lapsi on kolm, kõik elavad Tallinnas ja on ilusti järje peal. Lapselapsi pole, kurb küll.

Teie talu asub Eesti kõige sügavama järve kaldal. Kas teate täpselt, kus sügavaim koht asub?

Seda peab küsima naabrimehelt Avo Eisenilt, kes siin kohvikut peab. Tema veab oma külastajaid paadiga järvele ja näitab seda. Näitab alapooli ja küsib. „Kas te tunnetate midagi erilist?” Kõik siis vastavad, et jaa, see on tõsine energiakoht! Ainult et see koht on tal mõnikord kaldast kaugemal, mõnikord lähemal. Ma küsisin, miks ta nii teeb. Avo vastas, et alati ei viitsi kaugele sõita.

Millised on kõige paremad külalistemaja kliendid?

Need, kes raha maksavad. Ja suuri pahandusi ei tee. Enamasti tulevad nad Eestimaalt. Aga tegelikult pole mul kellegagi probleeme olnud. Keegi maksmata pole jätnud, lõhutud on ka üsna vähe. Ainult üks

voodi. Ja üks söögilaud, mida valel eesmärgil kasutati. Kõik on hästi lahenedud.

Kes mu majas on oöbinud? Jaan Kirsipuu. Igasuguseid maailmarändureid ja kuulsaid dirigente, interpreete ja lauljaid, suursaadikuid... Oi, neid on palju: Tõnis Mägi, Olav Ehala, Lembit Saarsalu, Kõige naljakam on see, et kui tegu on mõne kuulsusega, siis arvavad, et ei tea mis eritingimusi nad vajavad. Aga ei. Kuulus kokk Dmitri Demjanov tuli siia, vaatas, kuidas ma talle õhtusööki teen – mul oli abikaasa parajasti reisel – noh, selline tavaline maamehe söök, peaaegu et panniga töin lauale. Sattus vaimustusse.

Mida te teete, et tuntud inimesed just teie juurde tulevad?

Eile alles küsiti; kuidas australased teie juurde said? Ma vastasin: nad ju teavad Rõuget!

Otsingumoor sedastas, et te kuulute mõistatusliku nimega OÜ Handimiku PT juhatusse? Millega see tegeleb?

See firma eksisteerib, kuid ei tööta. Puutööd tegime, aga läksime hingusele. Viimase paugu pani maksuamet 90 000 kroonise trahvi ja viivisega. Inventar on teisele firmale välja renditud. Selgus, et too firma, kes meie voodipõhjade tegemiseks laudu müüs, ei maksnud käibemaksu ja oli pealekauba juba kadunud ka. Meie olime alles ja keegi pidi ju riigile maksma. Kaks kohtutasandit käisime protsessimas, aga ei midagi. Kümme aastat maksime omaenda pensionitest pangalaenu.

Meil oli ka saekaater ja igal aastal pidime umbes 100 000 krooni kahjumit petiste kaela kirjutama – nende kaela, kes meilt laudu ostsid. Metsamüüjad said meilt alati oma raha kätte. Häbi tunnustada, aga meie, lollikesed, püüdsime ausad inimesed olla, maksime riigimaksudki ära. See oli meie viga, sellepärast pankrotti läksimegi.

Nii et turismitalust erinevalt olen Handimikus sulidega küll ja küll kokku puutunud.

Miks te rallit vaatate? Kas olete ise ka sõitnud?

Omal ajal ikka kuigivõrd sõitsin. Kümme aastat käisin võistlustel. Paarimehi oli mitu, kõige rohkem Tõnu Krünvald, praegune Tallinna, siis Tartu fotograaf. Sõitsime Moskvižiga, spetsiaalautode klassis. Sellepärast, et neid oli harilike standard-Žigulidega võrreldes vähe, sai kergemini parema koha. Meid oli alla kümme, neid terve parv. Auto andis Võru KEK, ise ehitasime ümber. Saavutusi eriti polnud, ma ei julgenud kiiresti sõita. Üks Tartu ralli esikoht meenus. Kuna polnud õiget autot ja sõita piisavalt ei mõistnud, hakkasin tegelema hoopis peenema alaga: autode mitmevõistlusega. Sinna kuulusid vigur- ja ökonoomsussõit, granaadivise täpsuse peale ja püssilaskmine. See läks mul palju paremini, jõudsin isegi Eesti koondisse. Aga lõpuks muudeti ala reegleid ja lisati ujumine. Ujuda ma ei mõista. Lõpetasin kohe ära.

Küsis **Veiko Märka**.

Eile sadas Põlvas rahet, mis meenutas lund

Fotod: INARA LUIGAS

Priitahtlike Pritsimeeste Käräja 2015

Laupäeval, 1. augustil Rõuge parkis

Kavas:

15:00 Pritsimeeste ja meie külaliste rongkäik Ala-Rõugest parki

16:00 Lahinghargnemise võistlus

21:00 Tantsuõhtu ansambliga PS Troika

Hulgaliselt põnevaid ja kasulikke tegevusi kogu perele
Üritus on tasuta!

**SIIN VÖIKS
OLLA SINU
REKLAAM**

Info telefonil 782 4616,
reklaam@vorumaateataja.ee.

Naabrivalve – hooli, märka, reageeri

Jüri Siim,
Eesti Naabrivalve
maakondlik arendusjuht

Hiljuti allkirjastati Lasva vallas kaks naabrivalvega liitumise neljapoolset lepingut. Naabrivalve piirkonna moodustamiseni jõudsid Tsolgo-Pille 24 ja Lauga seitse majapidamist. Sektori vanemate Angela Järvpõllu ja Tiia Tamme sõnul otsesid vargusjuhtumid külas viimasel ajal ei ole olnud, kuid elanikega arutades jõuti arusaamisele, et on vaja tugevdada turvaolukorda. Kui külarahvas hoolib üksteise tegevustest, siis see soodustab ka turvatunnet. Naabrivalve annab selleks esmase ja odavaima võimaluse. Külade elanikele korraldati ka naabrivalve koolitus, kus kogemusi jagasid nii politsei kui ka naabrivalve esindajad. Lasva vallas on need esimesed naabrivalve piirkonnad.

Turvalisus on koostöös loodud väärtus

Inimesed on hakanud üha rohkem tunnetama vajadust kaitsa oma vara ja turvalist elukeskkonda.

Naabrivalve eesmärgiks on tõsta elanikkonna turvalisust kodudes ja lähiümbruses elanike endi aktiivse tegutsemise tulemusel. Ühisesse tegevusse kaasatakse naabrid, politsei, kohalik omavalitsus ning naabrivalve ühing. Sel aastal möödub 15 aastat Eesti Naabrivalve loomisest. Kokku on liitunud üle 11 000 majapidamise rohkem kui 500 erinevast paigast Eestis.

Naabrite koostöö on piirkonna turvalisuse nurgakivi, mis toimib põhimõttel: hooli, märka, reageeri. Naabrivalve abil on lihtsam naabritega tuttavaks saada ja niimoodi on kergem märgata võõraste kahtlast tegevust. Naabrivalve plakatid ja kleebised eristavad teie piirkonna ning teevad teie tegevuse nähtavaks ka teistele. Loodud piirkondade sektori vanematega vesteldes ilmneb, et juba naabrivalve plakatite ülesseadmine loob turvalisema elukeskkonna.

Mõtles juba täna, kuidas on võimalus üheskoos naabritega kodu ja koduümbrus turvalisemaks muuta. Sõbralik naeratus ja „tere“ naabrile on esimene samm, et muuta tõeliseks koduks piirkond, kus elate.

Kuidas liituda naabrivalvega:

- Naabrivalvega alustamise eelduseks on sinu huvi kodukoha turvalisuse parandamise vastu.
- Jaga mõtet oma naabritega.
- Naabrivalve liikumist võib tutvustada näiteks külapäeval, ühistu üldkoosolekul või ka näiteks naabrid hoovi kokku kutsumises.
- Naabrivalvega liitumise soovi korral valige endi hulgast tulevase naabrivalve sektori vanem.
- Sektori vanem esindab naabrivalve sektori liikmeid koostööpartneritega suhtlemisel.
- Täitke ühingust või naabrivalve kodulehelt saadud blankaetil nimekiri elanikest, kes soovivad naabrivalve liikumisega ühineda ja edastage nimekiri naabri-

valve ühingule.

- Naabrivalve sektor saab alguse ühingu poolt ettevalmistatud kootöölepingu sõlmimisel.
- Uue sektori liikmed saavad kõikide naabrite ning koostööpartnerite kontaktid ja infomaterjalid nõuannetega turvalisuse parandamiseks.
- Naabrivalve piirkonna määramiseks saate vajaliku arvu plakateid ning kleebised.
- Naabrivalvega liitumine maksab ühe euro liituja/majapidamise kohta ja aastamaks on samuti üks euro. Korteriühistu/ juuriidilise isiku liitumine on kümme eurot ja aastamaks kümme eurot.

Meeldetuletamiseks mõned lihtsad turvasoovitused:

- Korralik uks ja lukk aitavad kodu turvalisemaks muuta.
- Uksesilm aitab kindlaks teha, kes on ukse taga.
- Ka kodus olles hoida välisukse lukus.
- Eramaja puhul aias töötades hoida majauks lukus, sest sa ei näe ja ei kuule, mis teisepool maja toimub.
- Aiatööde lõpetades paiguta aiatööriistad kuuri, keldrisse või garaaži.
- Kui jalgrattasõit tehtud, vii see tuppa, kuuri või garaaži. Rattast järelevalveta jättes võib sellest ilma jääda. Kehtib ka teiste kergesti kaasavõetavate spordivahendite kohta, nagu rulluisud jne.
- Lisainfot ja abi saab naabrivalve kodulehelt www.naabrivalve.ee ja tel 652 2522.

Suure Munamäe vaatetornis

19.juuli kell 13.00

13.00 Avamine

Haanja seltskonnalaulu ja -tantsu ring "RÜÄRÄÄK"

TÕRVA meesansambel

Audru valla tantsurühmad KEVADE

HALLID SÕNNID

15.00 Suure Munamäe vabaõhulaval

Taavi Peterson ja Tajo Kadajas esitavad
Jaak Joala laule

16.30 Lõõtsavägilased esotsas Margus Põldsepaga

Ürituse ajal torni
pääs ürituse käepaela
esitamisel

Käepael 2 €

KORTER

Üürile anda 4toaline korter Luha tn piirkonnas. Tel 5301 9181.

Müüa suur **1toaline korter** Väimelas (44 m², elutuba, köök, WC ja vannituba koos, 2 panipaika, suur rõdu ja kelder). Hind 7500 €. Hinnas saab tingida! Lisainfo tel 528 2755.

Müüa **4toaline k mug korter** (72,9 m²) Võru keslinnas. Tel 5660 1470.

Eramajas Võrus anda elamiseks omate ahiküttega tuba, eeldusega abistada vajadusel vanemat inimest kodutöodes. Tel 5455 1165.

Üürile anda 4toaline korter Võru linnas. Tel 5668 6065.

Soovin üürida **1-2toalist** kesklinna korterit. Tel 5554 8435.

Müüa omanikult **2toaline** kõigi mug korter Jüri 81 (44,6 m², 1. korrus). Tel 512 7983.

kuulutused@vorumaateataja.ee

KINNISVARA

Müüa suurem **elamu** Väimela alevikus (krunt 3600 m², tsentraalne vesi-kanalisatsioon, korrastatud aed, lähedal järv). Info tel 516 6383.

Soovin osta elamiskõlbliku **maja** Võrus või lähümbruses. Oodatud kõik pakkumised. Tel 5902 1048.

TERVIS

OÜ ÖIE HAMBARAVI

(Jüri 38, Võru)

Terved hambad on tervise tagatis.

Meie aitame teil hoida tervist!

REGISTREERIMINE VASTUVÕTULE tel 558 8257.

Meie eesmärk: kvaliteet ja usaldusväärsus!

LOOMAD

Müüa pärlkana **tibusid**. Tel 5354 1594.

KOOLITUS

VÕRUMAA AUTOKOOLIS toimuvad kõikide kategooriate koolitused (algõpe, täiendusõpe, E-kool). Info www.vorumaautokool.ee või tel 786 4658, 503 2062.

KINOS KANNEL

„Terminaator Genisys“ (3D)
Action, ulme, seiklus 2015/
Alla 12 a. mittesoovitav!
L, 18. juulil kell 17.45
P, 19. juulil kell 18.15.

„Sipelgamees“ (3D)
Action, ulme, seiklus 2015/
Alla 12 aastastele mittesoovitav!
L, 18. juulil kell 20;
P, 19. juulil kell 16.

25. juulil algusega 12.00 Linte krossirajal

Rahvusvaheline EKV TOP 200 etapp

MOTOKROSS

Isad ja pojad Rāpinas 2015

Osalevad kõik sooloklassid ja isad
Pääse 5.- Allameetrimed tasuta

MAGAZIIN

ÜLLATAV PURGIVALIK!

PÜREESTAJA

-25%
8,90

SÄILITUSKARPIDE KOMPLEKT

0,5L-1L-2L
2,30

MAHLAURUTI

8L **-15%**
29,90

kauplused: VÕRUS, TARTUS, VALGAS, RAPLAS, PÄRNUS, RAKVERES, VIJANDIS, TALLINNAS

www.magaziin.ee

Luunja Aidateater Tartumaalt etendab 31. juulil kell 19 Rõuge Ööbikuoru laululaval ja 1. augustil kell 12 Rogosi Mõisapäevade raames lavastuse „Lüpsiaeg“.
Tegemist on Luunja valla kirjaniku Kristel Lempu dramatiseeringuga Olev Antoni „Laudalüürika“ ainetel.

Palju õnne!

Meelika ja Hendrik Lauril
sündis 16. juulil 2015 tütar.

Katrin ja Tõnu Tammelehel
sündis 12. juulil 2015 tütar.

Jelena ja Oleg Terepingil
sündis 12. juulil 2015 tütar.

Kristel Lepistil ja Urmas Luukasel
sündis 12. juulil 2015 tütar.

Liis Saul ja Peeter Kooseril
sündis 12. juulil 2015 poeg.

OÜ MPI Kivipaigaldus
Ääre- ja kõnniteekivide paigaldus.
Parklate ja platside ehitus.
Kruusateede ehitus ja remont.
Tel 5347 3096, 5343 0998.

Laen kinnisvara tagatisel

kiirlaen24.ee
LIHTNE ASJAJAMINE
TASUTA INFOTELEFON
800 2424
Aleksandri 1-36, Tartu, tel 730 2155

graanul invest

AS Graanul Invest on bioenergeetika arendamisega ja taastuvenergia tootmisega tegelev ettevõte, mis alustas oma tegevust 2003. aastal. Ettevõtte on kiiresti arenenud ja tänaseks kasvanud Euroopa suurimaks puidugraanulite tootjaks.

Otsime meie Võrumaal asuvasse graanulitehasesse

LAADURIJUHTI

Töö kirjeldus:

- o toorme ja toodangu laadimine ja ladustamine;
- o tooraine ettevalmistamine tootmisele;
- o tootmisliinide etteandesüsteemide täitmine;
- o laaduri korrashoidmine

Nõudmised kandidaadile:

- o eelnev töökogemus laadurijuhina;
- o T-kategooria juhiloa olemasolu;
- o valmidus meeskonnatöök;
- o kohusetundlikkus, ausus, täpsus

Ettevõtte pakub:

- o huvitavat tööd arenevas firmas;
- o vahetustega tööd (12h päevane ja öine vahetus);
- o stabiilset töökohta

Töökoht asub Võrumaal Sõmerpalu vallas Varese külas

Kandideerimiseks saatke palun oma CV märkega „Laadurijuht“ 22.juuliks 2015 aadressile: cv@graanulinvest.com

graanul invest

AS Graanul Invest on bioenergeetika arendamisega ja taastuvenergia tootmisega tegelev ettevõte, mis alustas oma tegevust 2003. aastal. Ettevõtte on kiiresti arenenud ja tänaseks kasvanud Euroopa suurimaks puidugraanulite tootjaks.

Otsime meie Võrumaal asuvasse graanulitehasesse

MEHAANIKUT

Töö kirjeldus:

- o seadmete regulaarne hooldamine ja pidev visuaalne kontrollimine;
- o tootmisprotsessi rikete kõrvaldamine;
- o seadmete hoolduskaartide täitmine

Nõudmised kandidaadile:

- o eelnev töökogemus mehaanikuna, soovitatavalt tootmisettevõttes;
- o töökogemus keevitajana;
- o hea tehniline taip;
- o valmidus meeskonnatöök;
- o täpsus, kohuse- ja vastutustunne

Ettevõtte pakub:

- o huvitavat tööd arenevas firmas;
- o stabiilset töökohta

Töökoht asub Võrumaal Sõmerpalu vallas Varese külas

Kandideerimiseks saatke palun oma CV märkega „Mehaanik“ 31.juuliks 2015 aadressile: cv@graanulinvest.com

meestele
naistele

VÕRU KAUBAMAJAS

lastele

hooajakaupade

ALLAHINDLUS

kuni 50%

Kreutzwaldi tn 30
E-R 9-18
L 9-16
1.07-31.07.2015